

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Kateřiny Kopečkové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **R. M.**, zast. JUDr. Janem Klailem, advokátem se sídlem Lukavická 2012/22, Plzeň, proti žalovanému: **velitel vzdušných sil Armády České republiky**, se sídlem Vítězné náměstí 1500/5, Praha 6, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 1. 2024, čj. MO 16943/2024-3031, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2024, čj. 29 Ad 4/2024-67,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 24. 7. 2024, čj. 29 Ad 4/2024-67, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] NSS se v tomto rozsudku zabývá dalším z řady sporů vojenských pilotů 233. vrtulníkové letky na letišti Plzeň-Líně, kterým byla chybně proplácena jejich služba, konkrétně tím, zda krajský soud přezkoumatelným způsobem posoudil otázku, zda je promlčen žalobcův platový nárok za období do 30. 6. 2005 a jak mělo být posouzeno rozšíření žádosti žalobce ze dne 30. 9. 2011 o doplacení nároku na ušlý plat za období po 30. 9. 2008. Pokud jde o platový nárok na ušlý plat za tři roky zpětně od podání žádosti dne 14. 8. 2008, ten byl žalobci na základě rozsudku správního soudu již přiznán.

I. Vymezení věci

[2] Žalobce dne 14. 8. 2008 požádal o doplacení platu spolu s příslušenstvím za období od roku 1998, kdy byl určován k plnění úkolů letecké záchranné služby (dále jen „LZS“) a služby pátrání a záchrany (dále jen „SAR“). Svůj nárok odůvodnil tím, že služby LZS a SAR vykonával v rámci 24hodinových směn, které byly pouze formálně rozděleny na 12

hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti, ačkoliv se stále jednalo o výkon služby a měl mu tudíž náležet plat, včetně všech případných příplatků.

[3] Žádosti žalobce příslušné služební orgány v minulosti nevyhověly. Jejich zamítavé rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 13. 10. 2021, čj. 29 Ad 13/2019-202, v němž soud dovodil oprávněnost nároku žalobce na ušlý plat za tři roky zpětně od podání žádosti dne 14. 8. 2008. Tento závěr potvrdil NSS rozsudkem ze dne 9. 2. 2022, čj. 5 As 380/2021-32.

[4] V návaznosti na citovaný zrušující rozsudek Krajského soudu v Brně velitel útvaru 2427 Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou, vydal dne 22. 8. 2023 rozhodnutí čj. MO 618773/2023-2427, jehož výrokem I. přiznal žalobci plat spolu s úrokem z prodlení za období tří let před podáním žádosti, výrokem II. rozhodl podle § 161 odst. 1 a 2 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, o promlčení nároků žalobce na doplacení ušlého platu za období do 30. 6. 2005 a výrokem III. nevyhověl žádosti žalobce o rozšíření nároku za období po roce 2008.

[5] Odvolání proti výrokům II. a III. prvostupňového rozhodnutí žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl.

[6] Proti rozhodnutí žalovaného žalobce brojil žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně, který ji v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[7] Krajský soud uvedl, že spor se vede výhradně o to, zda je nárok žalobce za období do 30. 6. 2005 promlčen. Podle krajského soudu nejde o nárok na náhradu škody, jak uvádí žalobce, nýbrž o nárok na plat a jeho příslušenství podle § 66 a násl. zákona o vojácích z povolání ve spojení se zákonem č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech. Tento nárok vychází z toho, že žalobce konal řádnou službu, za jejíž výkon mu náležel plat v plné výši včetně příslušných příplatků. Žalobci nebyla způsobena škoda v právním slova smyslu ani mu nevznikl nárok na vydání bezdůvodného obohacení.

[8] Krajský soud dále uvedl, že neshledal námitku promlčení uplatněnou služebními orgány v rozporu s dobrými mravy již ve svém předchozím rozsudku čj. 29 Ad 13/2019-202. V nynějším řízení podle krajského soudu nevyšlo najevo nic, co by jej vedlo k nutnosti přehodnotit již vyslovený závěr, že *„promlčení nároku je v obecné rovině pravidlem, jehož prolomení musí být opravdu závažné a zejména spíše nezávislé na vůli příslušné osoby, nebo omezující její možnosti fakticky právně jednat (např. dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, účast v mezinárodní misi v místech se špatnou infrastrukturou apod.); z podání žalobce nic takového neplyne a není zjevné, že by mu v uplatnění jeho práva takto závažné skutečnosti bránily (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15.6.2018, čj. 6 Ad 31/2017-32). Proto zdejší soud nemůže přisvědčit námitce žalobce o nemravnosti uplatněné námitky promlčení“*.

[9] Pokud žalobce namítal, že služební orgány mu vyplácely nižší plat úmyslně, to podle krajského soudu odpovídá závěrům NSS, že rozdělení směn na 12 hodin výkonu služby a 12 hodin služební pohotovosti bylo čistě formální a účelové a ze strany nadřízených se jednalo o snahu o obcházení zákona (krácení žalobce na jeho platových nárocích). To ovšem podle krajského soudu nemůže vést bez dalšího k rozporu námitky promlčení s dobrými mravy. V opačném případě by nemohlo dojít k promlčení žádného nároku v případě úmyslného

pokračování

nesplnění právní povinnosti. Takto široce nelze korektiv dobrých mravů pojímat. Rovněž žalovaný konstatoval, že formální rozdělení směn (a z něj vyplývající výplata platu) nebylo motivováno úmyslem služebních orgánů poškodit žalobce. Důvodem tohoto nezákonného postupu bylo primárně to, že z personálních důvodů nebylo možné jiným způsobem plnit všechny úkoly.

[10] Podle krajského soudu žalobce neuvádí žádný důvod, pro který by nemohl platový nárok u služebního orgánu uplatnit dříve, ani konkrétní argumenty svědčící o tom, že služební orgán uplatněním námitky promlčení zneužívá právo.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

II. a) Kasační stížnost žalobce

[11] Žalobce (dále „stěžovatel“) v kasační stížnosti namítá nezákonnost a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu.

[12] Podle stěžovatele krajský soud nesprávně posoudil jak otázku promlčení uplatněného nároku, tak otázku týkající se rozšíření žádosti z roku 2011, přičemž v této otázce je rozhodnutí krajského soudu rovněž nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů.

[13] Krajský soud nesprávně spojuje úmyslné jednání služebních orgánů nevyplatit stěžovateli plat pouze s namítanou nemravností. Závěr krajského soudu, že formální rozdělení směn nebylo motivováno úmyslem služebních orgánů stěžovatele poškodit, je nesprávný a není dostatečně vysvětlený.

[14] Proti tomuto závěru krajského soudu stěžovatel odkazuje na to, jakým způsobem byl výkon služeb LZS a SAR a plnění dalších úkolů fakticky zabezpečen. Stěžovatel uvádí, že by za normálních okolností dostal za výkon služeb LZS a SAR plat v plné výši a odpracované hodiny nad rámec fondu měsíční pracovní doby by byly proplaceny jako práce přesčas. Podle stěžovatele však bylo důvodem postupu velitelů právě to, aby nemusely být vypláceny příplatky za práci přesčas a další příplatky, na které stěžovateli vznikl nárok. Krajský soud vůbec nevzal do úvahy „primární úmysl“ nadřízených, tedy hlavní motiv jejich následného jednání. Krajský soud podle stěžovatele zaměnil následek a příčinu a nezohlednil stěžovatelovu argumentaci a popis situace při zabezpečení služeb LZS a SAR v žalobě. Velitelé si byli vědomi toho, že nemohou zabezpečit služby nařizováním služební pohotovosti, ale přesto jednali s úmyslem nevyplatit stěžovateli to, na co mu vykonáním služeb vznikl nárok. V jednání velitelů lze podle stěžovatele spatřovat systémový záměr, který byl dlouhodobě plánovaný.

[15] Protože krajský soud nepovažoval námitku promlčení za nemravnou, stěžovatel „trvá“ na promlčecí době desetileté, neboť jednání velitelů bylo od samého počátku úmyslné a bylo směřováno právě k tomu, aby jej poškodilo.

[16] Pokud jde o rozšíření žádosti, stěžovatel cituje ze svých podání adresovaných služebním orgánům a z jejich odpovědí a dovozuje, že o této žádosti mělo být v řízení meritorně rozhodnuto. Dále namítá, že v této otázce je rozsudek krajského soudu zcela nedostatečně odůvodněn, čímž došlo k porušení jeho práva na spravedlivý proces.

II. b) Vyjádření žalovaného

[17] Podle žalovaného krajský soud již v rozsudku čj. 29 Ad 13/2019-202 dospěl k závěru, že ze samotné argumentace žalobce plyne, že k nařízení výkonu služby na dobu formálně označovanou (a proplácenou) jako pohotovost došlo z důvodu efektivního využití lidských zdrojů, neboť by z personálních důvodů nebylo jinak možné plnit všechny úkoly. Důvodem nařízení výkonu pohotovosti nebylo primárně způsobit žalobci škodu. Předpokladem vzniku povinnosti k náhradě škody je vedle protiprávního jednání spočívajícího v porušení právní povinnosti také vznik škody, kterou podle žalovaného nelze ztotožňovat s právní povinností vyplatit plat nebo mzdu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[18] Přestože se krajský soud i NSS případem stěžovatele již v minulosti zabývaly, kasační stížnost, kterou stěžovatel v této věci nyní podává, není nepřijatelná.

[19] Stěžovatel poprvé napadá závěry rozsudku krajského soudu k otázkám, které NSS v předchozím řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku krajského soudu čj. 29 Ad 13/2019-202 neposuzoval. Protože tímto rozsudkem krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 6. 2019, čj. MO 192797/2019-3031, ve věci platového nároku stěžovatele a věc mu vrátil k dalšímu řízení, úspěšný stěžovatel dílčí závěry krajského soudu vyslovené v tomto rozsudku ohledně promlčení platového nároku za období do 30. 6. 2005 a rozšíření žádosti nemohl napadnout. Taková kasační stížnost by s ohledem na § 104 odst. 2 s. ř. s. nebyla přípustná, neboť by směřovala pouze proti důvodům rozhodnutí krajského soudu (bod 9 usnesení NSS ze dne 19. 7. 2013, čj. 8 As 90/2012-5, či body 59 a 60 usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 1. 7. 2015, čj. 5 Afs 91/2012-41, č. 3321/2016 Sb. NSS).

[20] NSS v rozsudku čj. 5 As 380/2021-32 potvrdil jako věcně správné pouze závěry krajského soudu, že rozdělení směn LZS a SAR bylo formální a účelové. NSS ve shodě s krajským soudem uzavřel, že stěžovateli za výkon 24hodinové služby náležel příslušný plat, včetně případných dalších příplatků. Nyní podaná kasační stížnost se týká závěrů krajského soudu k otázkám, kterými se NSS v případě stěžovatele doposud nezabýval.

Nepřijatelné kasační námitky

[21] NSS se nejprve zabýval tím, zda argumentace, kterou stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje, dostatečně reaguje na argumentaci krajského soudu. Řízení o kasační stížnosti totiž není druhým pokusem ještě jednou a z pohledu stěžovatele lépe uvážít o tomtéž (rozsudek NSS ze dne 18. 7. 2019, čj. 1 Afs 44/2019-41, bod 20). Podle rozsudku NSS ze dne 14. 6. 2017, čj. 3 As 123/2016-40, platí, že „[n]ejsou-li stěžovatelé spokojeni se skutkovým či právním posouzením věci, musí být z obsahu kasační stížnosti zřejmé, které závěry krajského soudu pokládají stěžovatelé za nedostatečné, respektive nesprávné, a z jakého důvodu. Neobsahuje-li kasační stížnost takovou argumentaci, je nutno na ní nahlížet jako na nepřijatelnou, neboť se míjí s kasačními důvody uvedenými v § 103 s. ř. s. (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.).“

[22] Pokud stěžovatel pouze znovu zopakuje námitky, které uvedl v řízení před krajským soudem, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, pak za předpokladu, že uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na

pokračování

dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, čj. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, ze dne 15. 9. 2009, čj. 6 Ads 113/2009-43, nebo ze dne 14. 6. 2016, čj. 1 As 271/2015-36, body 10 až 14).

[23] Stěžovatel v žalobě namítal, že jeho nárok nemohl být posuzován pouze v rámci „z kontextu vytrženého časového úseku“. To zdůvodnil tím, že mu byla služebními orgány „od samého počátku“ (tedy roku 1998) úmyslně způsobena škoda. K tomu stěžovateli již krajský soud vysvětlil, že mu na základě formálně rozdělené 24hodinové směny vznikl platový nárok, nikoliv nárok na náhradu škody. Stejně tak krajský soud konstatoval, že rozdělení směny bylo účelové a šlo o obcházení zákona, což však neznamená, že námitka promlčení s odkazem na tříletou lhůtu k uplatnění nároku ve smyslu § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání vznesená služebními orgány je v rozporu s dobrými mravy. Kasační námitka, že krajský soud *nesprávně uzavřel*, že důvodem formálního rozdělení 24hodinové směny byly personální důvody při zabezpečení služeb, neboť podle stěžovatele byl tímto důvodem úmysl velitelů způsobit stěžovateli škodu (nezaplatit mu plat včetně příplatků za práci přesčas), stejně jako „setrvání“ stěžovatele na promlčecí lhůtě desetileté, neboť jednání velitelů bylo od počátku úmyslné s cílem jej poškodit, je pouze zobecněným zopakováním uvedené žalobní argumentace, která nijak konkrétně závěry krajského soudu nevyvrací. Zejména nijak nepolemizuje se závěry krajského soudu, že nelze zaměňovat náhradu škody a nárok na plat. Jde tudíž o argumentaci nepřipustnou.

[24] Namítá-li stěžovatel zároveň nedostatečné zdůvodnění těchto závěrů krajského soudu, tomu se NSS věnuje níže.

Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu

[25] Stěžovatel namítá *nedostatek úvah*, které vedly krajský soud k závěru, že organizace směn na pracovišti nesvědčila o úmyslu velitelů poškodit stěžovatele. Podle stěžovatele krajský soud spojil otázku promlčení *pouze* s namítanou nemravností námitky promlčení *a nevzal v úvahu popis situace při zabezpečení služeb LZS a SAR v žalobě*, z níž plyne úmysl velitelů neproplácet stěžovateli práci přesčas včetně příplatků a způsobit mu škodu.

[26] Podle NSS by šlo v takovém případě o vadu zakládající nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku, neboť za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů se považuje i takové rozhodnutí, z jehož odůvodnění není zřejmé, proč argumentaci účastníka řízení soud považoval za nedůvodnou (rozsudky NSS ze dne 28. 8. 2007, čj. 6 Ads 87/2006-36, č. 1389/2007 Sb. NSS, ze dne 23. 6. 2005, čj. 7 As 10/2005-298, č. 1119/2007 Sb. NSS, či ze dne 11. 8. 2004, čj. 5 A 48/2001-47, č. 386/2004 Sb. NSS). K takové vadě soud přihlíží nejen k námitce, ale i z úřední povinnosti, neboť nepřezkoumatelný rozsudek zpravidla vůbec nenabízí prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru, a je tudíž nezbytné jej zrušit. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí však musí být vykládána ve smyslu vady způsobující skutečně nemožnost určité rozhodnutí přezkoumat (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS).

[27] Podstata části stěžovatelovy argumentace uvedené v žalobě spočívala v tom, že mu byla služebními orgány úmyslně způsobena škoda, což je skutečnost, kterou je třeba vzít v úvahu při běhu promlčecí lhůty. Není sporu o tom, že stěžovatel vykonával 24hodinové

směny, z nichž byla doba od 19 do 7 hodin formálně vykazována jako služební pohotovost, ačkoliv v jejím rámci vojáci pravidelně vykonávali činnosti, které jsou náplní služby LZS a SAR (rozsudek NSS čj. 5 As 380/2021-32, body 37 až 40, 42 až 43 a 47 až 48).

[28] NSS nemůže stěžovateli přisvědčit, že by se krajský soud nezabýval otázkou úmyslu služebních orgánů způsobit stěžovateli škodu. V bodech 12 až 14 napadeného rozsudku krajský soud vysvětlil, že nárok stěžovatele nelze kvalifikovat jako nárok na náhradu škody. Jde o platový nárok, který byl takto charakterizován kupř. již v rozsudku NSS ze dne 19. 4. 2022, čj. 10 As 334/2021-64. Podle krajského soudu z ničeho neplyne, že by stěžovateli byla zároveň způsobena škoda ve smyslu právních předpisů upravujících náhradu škody. Podle krajského soudu je pochopitelné, že se stěžovatel cítí být postupem služebních orgánů „poškozen“ a nevyplacení části platu vnímá jako „újmu“. Předpokladem vzniku povinnosti k náhradě škody je však podle krajského soudu kromě protiprávního jednání spočívajícího v porušení právní povinnosti také způsobení škody (§ 2909 a násl. zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku), kterou nelze ztotožňovat s primární právní povinností. Neplatí tedy, že porušení povinnosti vyplatit plat nebo mzdu ve stanovené výši (resp. porušení povinnosti plnit v penězích) zakládá nárok na náhradu škody ve výši nevyplacené části.

[29] Není tedy důvodná námitka, že by krajský soud na žalobní argumentaci ohledně úmyslného způsobení škody nereagoval a že by otázku promlčení nároku stěžovatele spojil pouze s namítanou nemravností služebním orgánem vznesené námitky promlčení ve smyslu § 161 odst. 1 a 2 zákona o vojácích z povolání.

[30] Stejně tak je z napadeného rozsudku zřejmé, že krajský soud zohlednil i stěžovatelem v žalobě popisované nezákonné rozdělení směn na 12 hodin standardní služby, na niž bezprostředně navazovalo 12 hodin služební pohotovosti. Krajský soud se však neztotožnil s právním názorem stěžovatele, že by na základě těchto skutečností bylo možné dovodit, že nedošlo k promlčení stěžovatelova platového nároku za období do 30. 6. 2005. Stejně tak podle krajského soudu nelze dovodit, že by stěžovateli takovým rozdělením služeb, kromě platového nároku, vznikla i škoda (resp., že stěžovatel neuvedl ani žádnou další skutečnost, z níž by bylo možné dovodit vznik škody). Samotný nesouhlas stěžovatele s těmito závěry nezakládá nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Závěry krajského soudu jsou dostatečně zdůvodněny. *Obiter dictum* NSS uvádí, že v typově shodné věci již vyslovil, že důvodem postupu služebně nadřízených orgánů byla potřeba efektivního využití lidských zdrojů a zajištění běžného chodu letky. Byť k rozdělení směn u dané letky výše popsáním způsobem (odstavec [27] tohoto rozsudku) nebyl dán důvod a šlo o obcházení zákona, tato okolnost ještě neznamená, že tak nadřízení postupovali za účelem způsobit vojenským pilotům újmu (rozsudek NSS ze dne 4. 3. 2025, čj. 7 As 176/2024-61, bod 27).

[31] Stěžovatel žádnou další okolnost, kromě rozdělení směny, kterou by namítal v žalobě a kterou by krajský soud nezohlednil či pominul, v kasační stížnosti nezmiňuje a NSS sám žádnou takovou nezjistil. Rozsudek krajského soudu tak v této části není nepřezkoumatelný.

[32] Druhý okruh kasačních námitek směřuje k posouzení rozšíření žádosti z roku 2011, k čemuž mělo dojít podáním ze dne 30. 9. 2011. Této otázky se týkala obsáhlá část žalobní argumentace.

pokračování

[33] Krajský soud se však s touto žalobní argumentací nevypořádal. Jeho rozsudek se nevěnuje žalobním námitkám ohledně rozšíření žádosti z roku 2011. Žádná z úvah krajského soudu se této otázky ani implicitně nedotkla. NSS proto musí stěžovateli přisvědčit v tom, že v této části je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Pokud stěžovatel rovněž v kasační stížnosti k otázce rozšíření žádosti podáním ze dne 30. 9. 2011 věcně podrobně argumentuje, tak touto argumentací se NSS zabývat nemůže, neboť by tím v podstatné míře nahradil rozhodovací činnost krajského soudu (usnesení NSS ze dne 14. 4. 2009, čj. 8 Afs 15/2007-75, č. 1865/2009 Sb. NSS, usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 23. 2. 2022, čj. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb. NSS, body 39 a 40). Bude na krajském soudu, aby tuto část žalobní argumentace nejprve sám vypořádal.

IV. Závěr a náklady řízení

[34] NSS proto rozsudek krajského soudu jako nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§110 odst. 1. s. ř. s.). V něm tento soud rozhodne vázán právním názorem NSS (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení se krajský soud přezkoumatelně vypořádá se žalobními námitkami týkajícími se rozšíření žádosti ze dne 30. 9. 2011 o doplacení nároku na ušlý plat za období po roce 2008.

[35] Krajský soud rozhodne v novém rozhodnutí rovněž o nákladech řízení o této kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. září 2025

Petr Mikeš
předseda senátu